

Väliskaubandus- ja infotehnoloogiainistri määruse „Ettevõtjate rakendusuuringute ja tootearenduse toetamine“ eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

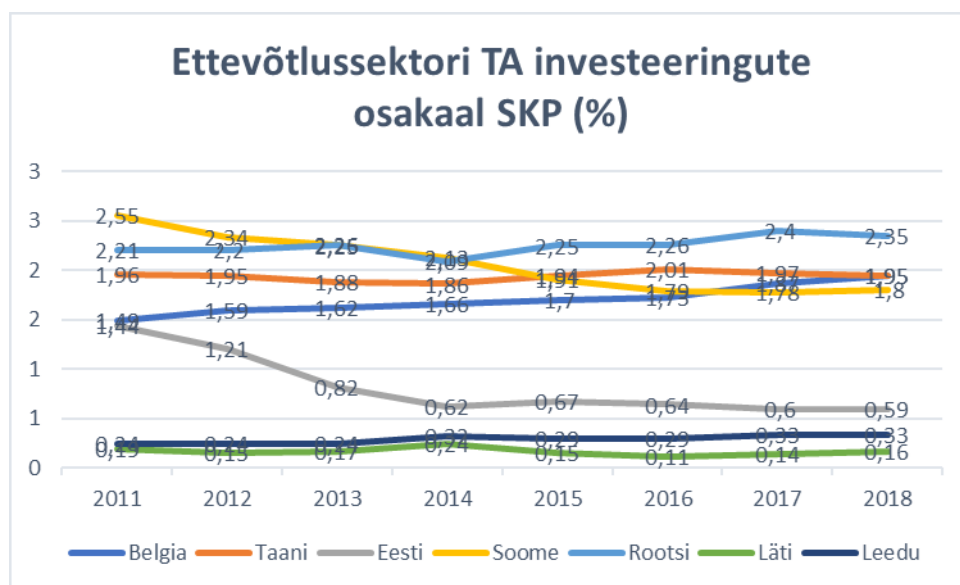
Määruse eelnõu (edaspidi *eelnõu*) abil viiakse ellu ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2014–2020 (edaspidi *rakenduskava*) prioriteetse suuna “Kasvuvõimeline ettevõtlus ja seda toetav teadus- ja arendustegevus” meetme “TA&I süsteemi kohaliku sotsiaalmajandusliku mõju suurendamine ja nutikas spetsialiseerumine kasvualade (IKT + tervis + ressursid) arendamiseks” tegevuse “Riigi rahastatavad koostööstruktuurid” eesmärke.

Määrus kehtestatakse perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse seaduse (edaspidi *struktuuritoetuse seadus*) § 14 alusel.

Ühtlasi on eelnõu suunatud Eesti ettevõtluse kasvustrateegia 2014–2020 (edaspidi *kasvustrateegia*) eesmärgi „Eesti ettevõtted toodavad efektiivselt kõrge lisandväärtusega tooteid ja teenuseid“ ja Eesti teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni strateegia 2014–2020 „Teadmistepõhine Eesti” (edaspidi *TAI strateegia*) eesmärgi „teadus- ja arendustegevus (edaspidi *TA*) muudab majandusstruktuuri teadmistemahukamaks“. Mõlema eesmärgi täitmine eeldab ettevõtjate TA tegevuste, sealhulgas rakendusuuringute ja tootearenduse mahu kasvu, mille tulemusena valmivad uued tooted, teenused ja tehnoloogiad.

Kasvustrateegia ja TAI strateegia eesmärkide täitmine eeldab, et Eesti ettevõtjad viiksid läbi ja rakendaksid äriiselt rohkem ja suurema mahulisi rakendusuuringuid ja tootearenduse tegevusi. Samas kinnitab ettevõtjate TA tegevuse statistika, et ettevõtjate TA investeeringud on viimastel aastatel langenud. Jäädes ka ilma languseta oluliselt madalamaks kui majanduslikult edukatel innovatsiooni juhtriikidel.

Joonis 1. Eesti ja võrdlusriikide, sealhulgas lähiriikide TA kulude dünaamika 2009–2018 (% SKP-st)

Allikas: EUROSTAT

Lisaks madalatele ettevõtjate TA investeeringute summale on Eestis väga ka vähe rakendusuuringutega tegelevaid ettevõtjaid. Siinkohal tuleb välja tuua, et TA investeeringute mahust suurema osa viivad ellu vaid väga vähesed ettevõtjad. Aastal 2018 teostas 27 ettevõtjat koguni 75% kogu ettevõtjate TA mahust.

Tabel 1. Eesti TA investeeringuid tegevate ettevõtete arv aastate lõikes

Aasta	100% TA-kulutustest	90% TA-kulutustest	75%TA kulutustest
2008	240	77	34
2009	303	108	51
2010	287	104	48
2011	277	95	43
2012	258	71	27
2013	232	68	28
2014	226	81	38
2015	225	68	33
2016	257	71	33
2017	241	77	35
2018	240	65	27

Allikas: Statistikaamet

Vastavalt 2018. a. andmetele oli Eestis 16 085 tooteid ja teenuseid ekspordivat ettevõtjat. 71% Eesti ekspordist on Eesti päritolu kaupade ja teenuste eksport. Järelikult on Eestis ca 11 200 omatooteid ja –teenuseid ekspordivat ettevõtjat. Teisisõnu ettevõtjat, kelle tooteid, teenuseid ja tehnoloogiad osteti väljaspool Eestit. Eesti ettevõtjate konkurentsi eelis, võrreldes konkurentide samaväärsete toodete ja teenustega, on olnud madalam hind. Olukorras kus Eesti ettevõtete sisendhinnad võrdsustuvad teiste Euroopa Liidu riikide sisendhindadega, siis nõuab maailmaturul konkurentsipüsimine uusi konkurentsieliseid või sobivust lõppkliendi ootustele. See omakorda nõuab ettevõtjatel teiste või olemasolevate toodete, teenuste ja tehnoloogiate arendamist või täiustamist.

Kuna väike arv ettevõtjatest teeb TA investeeringuid, siis on ka ettevõtjate huvi ja vajadus sisse osta TA ja innovatsiooni teenuseid. Seda kinnitas ka Teadus- ja Arendusnõukogu tellimusel ja Euroopa Komisjoni toel aastatel 2018-2019 läbi viidud Eesti arendustegevuse- ja innovatsioonisüsteemi hindamine.¹

Nimetatud hindamisel tõdesid eksperdid, et Eesti TA poliitika keskendub peamiselt pakkumispoole arendamisele. Loodud on võimalused TA tegevusteks, sealhulgas ehitatud üles teadustaristu ning disainitud erinevaid eraldiseisvaid TA toetusmeetmeid nii ettevõtetele kui ka teadusasutustele. Samas pole piisavalt välja arendatud nõudlusel ja selle kasvatamisel põhinevaid ja terviksisüsteemina toimivaid poliitikainstrumente, mis kutsuksid esile või kiirendaksid innovatsiooni ja mille tulemusena tekkiks ettevõtjal soov ja vajadus tegeleda TA tegevusega.

Viimasena mainitud probleemist lähtudes on Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammis 2019–2023 antud ministriumile ülesanne töötada välja ettevõtjate vajadustest lähtuv rakendusuuringute ja eksperimentaalarenduse korraldus.

9. juunil 2020. a kiitis Vabariigi Valitsuse majandusarengu komisjon väliskaubandus- ja infotehnoloogiaministri ettepanekul heaks, et ettevõtjate vajadustest lähtuvat rakendusuuringute ja

¹ Makarow, M, Arnold, E, Mercuri, L (2019) Peer review of the Estonian R&I system

eksperimentaalarenduse korraldust hakatakse rakendama rakendusuuringute ja eksperimentaalarenduse programmina (edaspidi *RUP*).

RUPil on kaks eesmärki:

1. suurendada Eesti ettevõtjate rakendusuuringute ja eksperimentaalarenduse nõudlust;
2. kohandada TA pakkumispoole ettevõtjate vajadustega.

Ettevõtjate rakendusuuringute ja eksperimentaalarenduse nõudlusena käsitletakse ettevõtjate valmisolekut ja vajadust, sealhulgas teadmisi, oskusi, ressursside olemasolu (sealhulgas raha, insener-tehnilised töötajad, teadlased, aparatuur, seadmed), läbi viia või teenusena sisse osta rakendusuuringuid ja eksperimentaalarendusi.

TA pakkumispooleks loetakse eelnõu mõistes rakendusuuringute ja eksperimentaalarendustegevuse läbiviimisega seotud organisatsioone, uurimiserühmi, rajatud taristut.

RUP koosneb kahest tegevussuunast:

1. Ettevõtjate rakendusuuringute ja tootearenduse toetus. Toetusmeetme tingimused kehtestatakse käesoleva eelnõuga.
2. Virtuaalse uurimis- ja arenduskeskuse ülesannete täitmine. Virtuaalse uurimis- ja arenduskeskuse ülesannete täitmise rahastamise tingimused sätestatakse ministri käskkirjaga.

Eelnõu otsene sihtgrupp on Eesti äriregistrisse kantud äriühingud ning nendest kitsamalt eksportivad äriühingud. Ettevõtjad, kelle äriühingus sõltub sellest, et nende tooted, teenused ja tehnoloogiad oleksid rahvusvaheliselt konkurentsivõimelised ja kes vajaksid abi rakendusuuringute ja tootearenduse projektide elluviimisel.

Tegevuse kaudseks sihtgrupiks on ettevõtjatele TA teenuste pakkujad, kelleks on TA asutused ja ettevõtted, ülikoolid, eriti ülikoolides tegutsevad tehnosiirde grupid, tehnoloogia arenduskeskused, regionaalsed kompetentsikeskused, inseneribürood ja muud tehnoloogiaalast arendusteenust pakkuvad organisatsioonid.

Eelnõuga sätestatakse ettevõtjate rakendusuuringute ja tootearenduse toetuse tingimused ja menetlusnormid ning toetuse taotleja, partneri ja toetuse saaja kohustused ning rakendusametuse ja -üksuse õigused ja kohustused.

Tegevusi rahastatakse jooksva avatud taotlusvooru raames. Toetuse andmist on kavandatud ellu viia üle-eestilisena ning tõhusa koostöö raames on võimalikud ka TA projektid kahe Euroopa Liidu liikmesriigi ettevõtjate või Euroopa Liidu liikmesriigi ja Euroopa Majanduspiirkonna lepingus osaleva riigi ettevõtjate vahel.

Toetuse eelarve on 23 196 664 eurot. Eelnõud rahastatakse Euroopa Regionaalarengu Fondist.

Rakendusuuringute ja tootearenduse projektide rahastamist ning RUP programmi tegevusi jätkatakse järgmise struktuuritoetuste perioodil.

Eelnõu valmistasid ette Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (edaspidi *ministeerium*) ja Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus (edaspidi *rakendusüksus*) koostöös.

Eelnõu ja seletuskirja koostasid ministeeriumi majandusarengu osakonna ekspert Kaie Nurmik (e-post: kaie.nurmik@mkm.ee, telefon: 6 397 651), rakendusüksuse toetuste keskuse ekspert Alice

Liblik (e-post: Alice.Liblik@eas.ee, telefon 55 696 862), rakendusüksuse ettevõtluse keskuse rakendusuringute programmi projektijuht Kaupo Reede (e-post: Kaupo.Reede@eas.ee, telefon: 53 304 076). Eelnõu juriidilise ekspertiisi teostasid ministeeriumi välisvahendite osakonna struktuurivahendite õiguse peaspetsialist Anneli Schmiedeberg (e-post: anneli.schmiedeberg@mkm.ee, telefon 6 397 618) ning ministeeriumi õigusosakonna õigusnõunik Anne-Ly Normak (e-post: anne-ly.normak@mkm.ee, telefon 715 3403) ning rakendusüksuse jurist Terje Kleemann (e-post: terje.kleemann@eas.ee, telefon: 6 279 340).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb kaheksast peatükist ja 28 paragrahvist. Peatükid jagunevad järgmiselt:

- 1) üldsätted;
- 2) toetatavad tegevused, kulude abikõlblikkus ja toetuse määr;
- 3) toetuse taotlemine ning nõuded taotlejale, partnerile ja taotlusele;
- 4) taotluse menetlemine, hindamine ja rahuldamine;
- 5) taotluse rahuldamise otsuse muutmise ja kehtetuks tunnistamine;
- 6) aruannete esitamine;
- 7) toetuse maksmise tingimused;
- 8) toetuse saaja, partneri ja rakendusüksuse õigused ja kohustused.

1. peatükk

Üldsätted

Eelnõu 1. peatükis sätestatakse määruse kohaldamisala, toetuse andmise eesmärk ja tulemused, määruses kasutatavad terminid, tõhusa koostöö projektide riigiabi tingimused ja intellektuaalomandi õiguste jagamise põhimõtted ning vaide esitamise kord. Samuti määratakse rakendusasutus ja -üksus.

Eelnõu § 1 kehtestab, et määruse eelnõuga viiakse ellu “Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2014–2020” prioriteetse suuna “Kasvuvõimeline ettevõtlus ja seda toetav teadus- ja arendustegevus” meetme “TA&I süsteemi kohaliku sotsiaalmajandusliku mõju suurendamine ja nutikas spetsialiseerumine kasvualade (IKT + tervis + ressursid) arendamiseks” tegevuse “Riigi rahastatavad koostööstruktuurid” eesmärgi.

Toetuse andmisel projektidele lähtutakse rakenduskava kahest peamisest eesmärgist. Rakenduskava näeb ette, et Euroopa Liidu (edaspidi *EL*) struktuurifondidest toetatavad tegevused peavad aitama kaasa Eesti majandusstruktuuri muutumisele teadmistemahukamaks, mis samas toimib ühiskonna huvides. Nimetatud muutuse läbiviimine peaks toetuma Eesti teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni. Ühtlasi seab rakenduskava eesmärgiks, et Eesti ettevõtjad pakuvad uuenduslikke kõrge lisandväärtusega tooteid ja teenuseid. Eesti majandusestruktuuri muutumine üldisemalt kui ka ettevõtjate võime pakkuda uuenduslikke ja kõrge lisandväärtusega tooteid ja teenuseid nõuavad ettevõtjatelt rakendusuringute ja tootearenduse läbiviimist ja tulemuste rakendamist. Eelnõuga toetatakse ettevõtjaid rahalise toetusega, et nimetatud tegevusi ellu viia. Peamiselt rakendusuringud, kuid ka tootearendus on esmakordne ja ainulaadne tegevus, mis tehnoloogilistel põhjustel võivad ebaõnnestuda. Ettevõtjad, kellel puudub kindlus, kas rakendusuringutesse ja tootearendusse tehtud investeeringuid tagasi teenivad, jätavad tihtilugu need TA tegevused tegemata. Riik, toetades rahaliselt ettevõtjate rakendusuringuid ja tootearenduse tegevusi jagab ettevõtjate riski tehnoloogilistel põhjustel ebaõnnestuda ja motiveerib seega ettevõtjaid investeerima ja ellu viima TA tegevusi.

Lisaks sätestatakse eelnõu §-s 1 riigiabi andmisel järgitavad õiguslikud alused ja neid sätestavad dokumendid. Määrusega antav toetus võib olla kas riigiabi Euroopa Komisjoni määruse (EL) nr

651/2014 (edaspidi *üldine grupierandi määrus*) mõistes, vähese tähtsusega abi Euroopa Komisjoni määruse (EL) nr 1407/2013 (edaspidi *vähese tähtsusega abi määrus*) mõistes või riigiabi Euroopa Komisjoni 19. märtsi 2020 teatise „Riigiabi ajutine raamistik majanduse toetamiseks praeguse COVID-19 puhangu kontekstis” mõistes.

Eelnõu § 1 lõike 3 kohaselt on eelnõu § 7 lõike 1 punktides 1–5 nimetatud tegevustele antav toetus kas riigiabi üldise grupierandi määruse artiklite 25, 28 või 31 alusel või vähese tähtsusega abi. Eelnõu §-s 8 sätestatud abikõlblikud kulud on jaotatud blokkideks ning iga blokk vastab kindlale § 7 lõikes 1 nimetatud tegevusele. Abikõlblike kulude kirjeldamisel on aluseks võetud üldise grupierandi määruuses sätestatud abikõlblikud kulud tegevuste lõikes.

Eelnõu § 2 määratleb ära toetuse andmise eesmärgi ja tulemused.

Toetuse andmise eesmärk on ettevõtjate uute äri võimalustega seotud teadus- ja arendustegevuse mahu kasv, mille tulemusena suureneb ettevõtjate uuest või oluliselt muudetud tehnoloogiast, tootest või teenusest saadav müügitulu.

Toetuse andmise tulemusena:

- 1) suureneb TA tegevusega tegelevate ettevõtjate arv;
- 2) kasvab ettevõtjate TA tegevusega tegelevate töötajate arv;
- 3) arendatakse välja rahvusvaheliselt konkurentsivõimeline ettevõtja jaoks uus või oluliselt muudetud tehnoloogia, protsess, toode või teenus;
- 4) soodustatakse teadmussiiret teadus- ja arendusasutuste (edaspidi *TA asutus*) ja ettevõtjate vahel;
- 5) kasvab ettevõtjate immateriaalne põhivara ja väärtust intellektuaalomandi kaudu;
- 6) kasvab Eesti teadus- ja arendusasutuste tulu rakendusuringute ja eksperimentaalarenduse teenuste müügist.

Teadmussiire ettevõtjate ja TA asutuste vahel toimib kahepoolset. Ühelt poolt aitab TA asutustes loodud teadmine, mida rakendatakse ettevõtjate uute toodete ja teenuste väljatöötamisel tõsta ettevõtjate ja seeläbi Eesti majanduslikku konkurentsivõimet. Teisalt annab teadmine ettevõtjate vajadustest TA asutustele uusi teadus- ja uurimisteesmasid.

Ettevõtjate väärtust intellektuaalomandi mõistes on otsene ja kaudne. Otsene väärtus seisneb ettevõtja omanduses olevate patentide, kaubamärkide ja tööstusomandi väärtuses. Kaudne väärtus, mida otseselt rahaliseks väärtuseks ümber arvutada ei saa, avaldub ettevõtja maines. Intellektuaalomandi omamine näitab, et ettevõtja tegeleb TA tegevusega ja osakab selle tulemusi ka majanduslikult rakendada.

Pikemas perspektiivis muutuvad toetusprojektide elluviimise tulemusena Eesti ettevõtted majanduslikult edukamaks ja jätkusuutlikumaks. Ettevõtete majanduslik edukus ja jätkusuutlikkus väljendub:

- kõrgema lisandväärtuse loomises;
- toodete ja teenuste müügist saadava kõrgema müügitulu teenimises;
- töötajatele kõrgema töötasu maksmises;
- ettevõtte Eestis ja rahvusvaheliselt paranenud kuvandis;
- riigile tasutud maksude suurenemises ja selle tulemusel riigi maksulaekumiste kasvus.

Lõikes 3 on esitatud meetme tasandi väljundnäitajad. Toetust saanud projektide elluviimise tagajärjel kasvavad erainvesteeringud koos riigi toetusega innovatsiooni või TA tegevuse projektidesse.

Eelnõu § 3 nimetab meetme rakendusasutuse ja rakendusüksuse.

Määruse rakendamisel täidab rakendusasutuse ülesandeid Majandus- ja kommunikatsiooniministeerium ja rakendusüksuse ülesandeid Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus, kellele on vastavalt struktuuritoetuse seadusele rakendusüksuse ülesanded andud korraldusasutuse juht ja kellega on sõlmitud vastavate ülesannete täitmiseks haldusleping.

Eelnõu § 4 koondab määruses läbivalt kasutatavad terminid.

Määruses on lahti seletatud 13 terminit, mis on asjakohased ja vajalikud määruse rakendamiseks. Esitatud terminite defineerimisel on lähtutud üldise grupierandi määrusest ning Frascatti käsiraamatust. Samas on termineid täpsustatud ja kitsendatud. Näiteks sõnastab üldine grupierand rakendusuuringute mõiste järgmiselt – rakendusuuring on kavandatud uuringud või kriitilised uuringud uute teadmiste ja oskuste hankimiseks, mida saaks kasutada uute toodete, protsesside või teenuste arendamisel või selleks, et täiustada märkimisväärselt olemasolevaid tooteid, protsesse või teenuseid. Rakendusuuring hõlmab vajalike komplekssete süsteemide komponentide loomist ning võib sisaldada prototüüpide konstrueerimist laboris või olemasolevaid süsteeme simuleerivas keskkonnas, samuti katsetootmisliine. Antud sõnastus defineerib ainult rakendusuuringu tehnoloogilise sisu. Eelnõu on suunatud ettevõtjatele ja nende rakendusuuringute abil majandustulemuste paranemisele. Seetõttu on rakendusuuringute terminit kitsendatud. Määrusega toetatakse neid rakendusuuringu projekte, mis vastavad eelpool toodud tehnoloogilistele parameetritele ja millel on kindlaks määratud praktiline rakendus ja ettevõtjast tellija, kes kasutab saadud uut teadmist ärilisel eesmärgil.

Eelnõu mõistes on TA asutused kõik teadusorganisatsioonid, teadmisi levitav organisatsioonid, teadusasutused ja muud sarnased organisatsioonid, mis vastavalt üldise grupierandi määrusele ülikool või uurimisinstituut, tehnoloogiaasiirde agentuur, innovatsioonivahendaja, teadusuuringutele keskendunud füüsiline või virtuaalne koostööüksus, mille peamine eesmärk, olenemata tema õiguslikust staatusest või rahastamisviisist, on sõltumatult teostada alusuuringuid, rakendusuuringuid või tootarendust või levitada õpetamise, avaldamise või teadmussiirde kaudu laialdaselt sellise tegevuse tulemusi. Siinkohal ei ole oluline, kas TA asutus on eraõiguslik või riiklik organisatsioon või asutus.

Eelnõu § 5 sõnastab koostööprojektide elluviimise tingimused. Koostööprojektide tingimused lähtuvad Euroopa Komisjoni 27. juuni 2014 teatise „Teadus- ja arendustegevuseks ning innovatsiooniks antava riigiabi raamistiku ” (ELT C 198, 27.06.2014, lk 1–29) (edaspidi *TAI raamistik*) raamistiku sätetest, mille järgimisel ei saa ettevõtja kaudset riigiabi.

Eelnimetatud nõude järgimine on oluline selleks, et toetuse saaja ja partnerid ei saaks soodsatest koostöötingimustest tulenevalt TA asutuste kaudu kaudset riigiabi. Vastav nõue võimaldab ühtlasi toetuse saajal, partneritel ning TA asutustel leppida omavahel kokku, kas viimane panustab projekti:

- lepinguliste teadusteenuste osutamise ning teadusuuringute teostamise kaudu, ning mis puhul järgitakse TAI raamistiku punkti 2.2.1. ning kolme pakkumuse küsimise nõuet;
- või koostöö kaudu, mis puhul järgitakse TAI raamistiku punkti 2.2.2. ning TA asutuse kulud hüvitatakse tegelike kulude alusel.

Juhul kui toetuse saaja ja TA asutus teostavad koostööprojekte ühiselt, ei saa toetuse saaja soodsatest koostöötingimustest tulenevalt teadusasutuse kaudu kaudset riigiabi, kui on täidetud vähemalt üks järgmistest tingimustest:

- osalev toetuse saaja ja partnerid kannavad kõik projekti kulud;
- koostööprojekti tulemusi, millega ei kaasne intellektuaalomandi õigusi, võib laialdaselt levitada, või kui TA asutuse tegevuse tulemusena tekkivad intellektuaalomandi õigused antakse TA asutusele täielikult üle;

- 3) kõik koostööprojekti tulemusena tekkivad intellektuaalomandi õigused ja nendega seotud kasutusõigused jagatakse osapoolte vahel viisil, mis kajastab asjakohaselt nende poolt läbiviidavaid tegevusi, sissemaksid ja huve;
- 4) TA asutusele makstakse tema tegevuse tulemusena tekkinud intellektuaalomandi õiguste eest turuhinnale vastavat tasu, kui teadusasutus annab nimetatud intellektuaalomandi õigused üle või võimaldab projektis osalevale toetuse saajale või ettevõttest partnerile neile juurdepääsu.
- 5) TA asutusele mastavast tasust võib maha arvata osaleva toetuse saaja või ettevõttest partneri poolt teaduspartneri nimetatud projektis läbiviidud tegevuse kulude katteks tehtud rahalise või mitterahalise sissemaks väärtuse absoluutsumma.

Lisaks tuleb välja tuua, et TA asutusele tema tegevuse tulemusena tekkinud intellektuaalomandi õiguste eest makstav tasu vastab turuhinnale, kui nimetatud tasu võimaldab TA asutusel kõnealustest intellektuaalomandi õigustest saada kogu majandusliku tulu ja kui on täidetud vähemalt üks järgmistest tingimustest:

- 1) tasu suurus on kindlaks määratud konkurentsil põhineva avatud, läbipaistva ja mittediskrimineeriva müügitehingu tulemusena;
- 2) sõltumatu ekspert kinnitab oma hinnangu põhjal, et tasu suurus on vähemalt võrdne turuhinnaga;
- 3) TA asutus tõendab, et ta on pidanud tasu üle turutingimustel läbirääkimisi koostöölepingu sõlmimise hetkel maksimaalse majandusliku kasu saamiseks, võttes samal ajal arvesse oma põhikirjalisi eesmärgi;
- 4) juhtudel, kus koostööleping annab koostööprojekti osalevale toetuse saajale või partnerile koostööprojekti osaleva TA asutuse tegevuse tulemusena tekkivate intellektuaalomandi õiguste suhtes eesõiguse, on TA asutusel õigus küsida kolmandalt isikult pakkumisi ja koostööprojekti osalev toetuse saaja või partner peab kolmandalt isikult soodsama pakkumise saamisel makstava tasu suurus vastavalt suurendama.

Eelnõu §-s 6 sätestatakse vaide esitamise õigus ning vaideorgan.

Rakendusüksuse või -asutuse toimingu või otsuse peale võib esitada vaide vastavalt struktuuritoetuse seaduse §-le 51. Vaideid lahendab rakendusasutus. Kui rakendusüksuse toimingu või otsuse peale esitatakse vaide, siis tuleb see esitada rakendusüksuse kaudu rakendusasutusele. Vaideid lahendatakse tuginedes haldusmenetluse seadusele. Enne halduskohtule kaebuse esitamist tuleb läbida vaidemenetlus.

2. peatükk

Toetatavad tegevused, kulude abikõlblikkus ja toetuse määr

Peatükk sätestab määruse raames toetatavad tegevused, kulude abikõlblikkuse, projekti abikõlblikkuse perioodi, toetuse piirmäära ja osakaalu ning nendega seotud tingimused.

Eelnõu § 7 nimetab määruse raames toetatavad tegevused.

Toetust antakse tegevustele, mis aitavad saavutada määruse §-is 2 toodud eesmärgi ja tulemusi. Toetatavateks tegevusteks on:

- 1) rakendusüüringu läbiviimine;
- 2) tootearenduse läbiviimine;
- 3) rakendusüüringu või tootearenduse tegevusele teostatavusuüringu läbiviimine;
- 4) rakendusüüringu või tootearenduse tegevuste tulemusel valminud intellektuaalomandi esmakaitse taotlemine;
- 5) rakendusüüringu või tootearenduse tegevuse elluviimiseks vajalik toetuse saaja või äriühingust partneri töötajate koolitamine.

Eelnõus on rakendusüuringute mõiste defineeritud vastavalt Euroopa Komisjoni Teadus- ja arendustegevuseks ning innovatsiooniks antava riigiabi raamistikule (2014/C 198/01). Ettevõtjad saavad oma arendustöö tehnoloogilise taseme hindamiseks kasutada tehnoloogilise valmiduse tasemete (edaspidi: TRL) skaalat.² Siinkohal tuleb välja tuua, et lähtudes nii valdkondlikest eripäradest kui ka asjaolust, et arendustöö alati, millegi uue või uutmoodi tegemine, siis projekti tegevuste lõpliku tehnoloogilise taseme määrab ära valdkondlik ekspertiis. Rakendusüuringu ja tootearenduse tegevused paigutavad TRL skaalal vahemikku TRL3–TRL8.

- TRL 3 – oluliste näitajate ja kontseptsiooni katseline tõestus. Selgitus: Alustatakse aktiivsete analüütiliste ja laboratoorsete üringutega. Näidatakse tehnoloogia üksikute komponentide tehnilist teostatavust piisavate andmete põhjal.
- TRL 4 – tehnoloogia komponentide töö on kontrollitud laboris. Selgitus: Viiakse läbi tehnoloogia oluliste komponentide projekteerimine, arendamine ja nende laboris testimine. Tehnoloogia põhilised komponendid suudavad koos toimida. Viiakse läbi katsed täiemahuliste probleemide või andmekogudega, valmis on suhteliselt ebatäpne prototüüp, võrreldes eeldatava lõpptootelega.
- TRL 5 – tehnoloogia on kontrollitud asjakohases keskkonnas. Selgitus: Tehnoloogiat testitakse põhjalikult laboris ja asjakohases simuleeritud keskkonnas. Tehnoloogia põhilised komponendid on omavahel integreeritud. Valmis on suhteliselt täpne prototüüp, võrreldes eeldatava lõpptootelega.
- TRL 6 – tehnoloogia on demonstreeritud asjakohases keskkonnas. Selgitus: Tehnoloogia edasine arendamine toimub lähtuvalt reaalistest probleemidest. Tehnoloogia on osaliselt integreeritud olemasolevate süsteemidega, loodud on piiratud mahus dokumentatsioon. Tehnoloogia võimalikkus on täielikult tõendatud asjakohases simuleeritud keskkonnas.
- TRL 7 – tehnoloogia (prototüüp) on testitud ja demonstreeritud. Selgitus: Tehnoloogia demonstreerimine töökeskkonnas. Tehnoloogia on täielikult toimiv või peaaegu toimiv, selle enamik komponente on kättesaadavad demonstreerimiseks ja testimiseks ning on hästi integreeritud lisateenustega. Olemas on piiratud mahus dokumentatsioon.
- TRL 8 – tehnoloogia on valmis ja kontrollitud. Selgitus: Tehnoloogia arendamine on lõpetatud, see on täielikult tööks valmis ja integreeritud vajaliku riist- ja tarkvarasüsteemidega. Enamus kasutaja, koolituse ja hooldusdokumentatsioonist on valmis. Tehnoloogia kogu funktsionaalsus on testitud nii simuleeritud kui töökeskkonnas. Tehnoloogia vastab kõigile eeldatud nõuetele ja spetsifikatsioonidele ning täidab oma otstarvet.

Teostatavusuuring on projekti potentsiaali hindamine ja analüüs, mille eesmärk on toetada otsuste tegemise protsessi, tehes objektiivselt ja ratsionaalselt kindlaks projekti tugevad ja nõrgad küljed, võimalused ja ohud ning samuti selgitades välja projekti elluviimiseks vajalikud vahendid ja projekti eduväljavaated. Rakendusüuringud ja tootearendus on pikaajalised ja kallihinnalised tegevused. Seetõttu on oluline, et neid elluviidavad projektid oleks ühelt poolt tehnoloogiliselt hästi ettevalmistatud. Teiselt poolt peaks enne projekti algust olema ettevõtjal teadmine, kas arendustöö käigus valmiv uus toode, teenus, protsess või tehnoloogia on majanduslikult tasuv ja turul konkurentsivõimeline, et selle põhjal otsustada, kas projekti ellu viia või mitte.

² European Commission Decision C (2014) 4995 of 22 July 2014. Horizon 2020 Work Programme 2018-2020: 19. General Annexes: Annex G.

Intellektuaalomandi esmakaitse taotlemise kulude katteks ning koolituseks saab toetust taotleda vaid juhul, kui projekti hõlmab ka rakendusürituse või tootearenduse läbiviimist. Eraldiseisvana intellektuaalomandi esmakaitse taotlemisega seotud tegevusi ning koolitustegevusi määruse raames ei rahastata.

VKEde puhul on intellektuaalomandi esmakaitse taotlemiseks võimalik anda toetust kas vähese tähtsusega abina või üldise grupierandi määruse artikli 28 alusel. Suurettevõtete puhul toetatakse intellektuaalomandi esmakaitsega seotud tegevusi vaid vähese tähtsusega abina.

Eelnõuga toetatavad koolitused peavad olema otseselt seotud rakendusürituse või tootearenduse läbiviimisega. Lisaks tuleb koolituste puhul järgida täiskasvanute koolituse seaduses (edaspidi *TäKS*) toodud tingimusi. TäKSis § 15 lõike 2 kohaselt on riigi- ja kohaliku omavalitsuse eelarve ning struktuurifondi vahenditest lubatud rahastada või hüvitada üksnes täienduskoolitusasutuse pidaja läbiviidavat täienduskoolitust, mis vastab TäKSis kehtestatud nõuetele.

Eelnõu § 7 sätestab lisaks, et tootearenduse või rakendusürituse projekte saab ellu viia ka tõhusa koostöö raames, tuues välja tingimused, millal projekt hõlmab tõhusat koostööd. Tingimused on võetud üle üldise grupierandi määrusest.

Kuna määruse raames toetatakse ka rakendusürituse- ja tootearenduse projektide elluviimist ka koostööprojektidena kahe liikmesriigi ettevõtjate või liikmesriigi ja Euroopa Majanduspiirkonna lepinguriigi ettevõtjate vahel, siis on eelnõu § 7 lõikes 4 sätestatud, et sellisel puhul peab tegevus vastama järgmistele tingimustele:

- tegevus edendab programmi piirkonda;
- ERFist, Ühtekuuluvusfondist, EAFRDst või EMKFist pärit kogusumma, mis on programmi raames eraldatud väljaspool programmi piirkonda toimuvale tegevusele, ei ületa 15 % ERFi, Ühtekuuluvusfondi, EAFRD või EMKFi toetusest programmi vastuvõtmise aegse prioriteedi tasandil;
- seirekomisjon on asjaomased tegevused või tegevustüübid heaks kiitnud;
- programmi ametiasutuste kohustusi seoses tegevuse juhtimise, kontrollimise ja auditeerimisega täidavad selle programmi eest vastutavad ametiasutused, mille raames tegevust toetatakse, või nad sõlmivad kokkulepped piirkonna ametiasutustega, kus tegevust teostatakse.

Eelnõu § 8 määratleb määruse abikõlblikud kulud ja seonduvad tingimused.

Kulud on abikõlblikud, kas kindlasummaliste maksete alusel, juhul kui projekti raames taotletakse toetust teostatavusürituse läbiviimiseks, või kuludokumentide alusel, kui toetust taotletakse rakendusürituse või tootearenduse läbiviimiseks või intellektuaalomandi esmakaitse taotlemisega seotud kulude katteks.

Kuna teostatavusüritused on tootearendust ja rakendusüritust ettevalmistavad lühiajalised ja kindlale probleemile keskendunud tegevused, mille käigus saadakse uut teadmist, kas plaanitud projekt on tehnoloogiliselt ja äriliselt põhjendatud ning teostatav, siis toetuse andmisel kasutatakse Euroopa Komisjoni poolt võimaldatud lihtsustusi toetuse andmisel eelarve kava alusel kindlasummalise maksena. Kindlasummalise makse suurusele on eelnõu §-i 10 lõikes 2 seatud ülempiiriks 20 000 eurot. Tagamaks kooskõla riigiabi reeglitega on teostatavusürituse abikõlblikud kulud loetletud eelnõu § 8 lõikes 6 ja nende määratlemisel on lähtutud üldise grupierandi määruse artiklist 25. Täiendavalt on sätestatud eelnõu § 14 punktis 17, et kindlasummalise maksena toetuse taotlemisel on taotleja kohustatud esitama koos taotlusega tõendid ja selgitused, et eelarve koostamisel aluseks olevad kulud on eelarvestatud säästlikult ja otstarbekalt. Sätte eesmärgiks on

lihtsustada toetuse taotlejate ja rakendajate jaoks lühiajaliste ning väikesemahuliste teostatavusuuringute läbiviimist.

Abikõlblikud on taotluse rahuldamise otsusega kinnitatud tegevuste elluviimiseks vajalikud kulud, mis vastavad Vabariigi Valitsuse 1. septembri 2014. a määruse nr 143 "Perioodi 2014–2020 struktuuritoetusest hüvitatavate kulude abikõlblikuks lugemise, toetuse maksmise ning finantskorrektsioonide tegemise tingimused ja kord" (edaspidi ühendmäärus) §-s 2 sätestatud kulu abikõlblikkuse ning käesolevas määruses sätestatud tingimustele. Kuna ühendmääruse § 5 lõikeid 2 ja 4 ei kohaldata projektidele, mis kuuluvad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 61 lõike 7 punktide c kuni g alla ja sama määruse artikli 61 lõike 8 alla, siis projektidele puhastulu teenimisega seotud reegleid ei kohaldata, sest kogu toetus on vähese tähtsusega abi või riigiabi.

Lisaks sätestab eelnõu § 8 lõikes 3 perioodi, mille jooksul peab abikõlbliku kulu eest olema tasutud. Vastavalt eeltoodule peab abikõlblik kulu olema tasutud projekti abikõlblikkuse perioodil või 45 kalendripäeva jooksul pärast projekti abikõlblikkuse perioodi, kuid mitte hiljem kui 31. detsembril 2020. a. Abikõlbliku kulu eest tasumisel pärast eelnõus sätestatud tähtaegu, ei ole kulu võimalik struktuurivahenditest hüvitada.

Projekti abikõlblikud kulud on eelnõu tekstis seotud toetatavate tegevustega. Abikõlblikud kulud on sätestatud iga tegevuse lõikes eraldi. Ka kindlasummalise makse alusel projekti kulude hüvitamisel tuleb jälgida, et projekti eelarve sisaldaks vaid määruses sätestatud antud tegevuse abikõlblikke kulusid.

Projekti toetuse saaja ja partnerid saavad panustada projekti tegevustesse teenuste sisseostmise ning tegelike kulude alusel tekkivate personalikulude kaudu. Personalikulude kaudu panustamine tähendab seda, et toetuse saaja või projekti partner saab viia projekti tegevuse teenuse sisseostmise asemel ise läbi ning saada selle eest tasu proportsionaalselt projekti heaks töötatud ajaga.

Menetluse lihtsustamiseks on toodud säte, mille kohaselt on abikõlblikud on üksnes pangapäevade tasutud kulud, välja arvatud juhul, kui toetust antakse seadmete ja vahendite amortisatsiooni kulu katteks. Sellisel puhul tuleb lähtuda üldise grupierandi määruses sätestatust. Nimetatud sätete eesmärk on tagada rakendamise läbipaistvus ja kuluefektiivsus nii toetuse saajate kui ka teiste rakendussüsteemi osapoolte jaoks.

Eelnõu §-s 9 sätestatakse projektide abikõlblikkuse perioodi pikkus.

Projekti abikõlblikkuse periood on taotluse rahuldamise otsuses määratud ajavahemik, millal peavad projekti tegevused algama ja lõppema, tingimusel, et projekti tegevused lõpetatakse hiljemalt 2023. aasta 31. detsembril. Projekti abikõlblikkuse periood algab taotluses märgitud ja taotluse rahuldamise otsuses sätestatud kuupäevast, kuid mitte varem, kui taotluse rakendusüksuses registreerimise kuupäevast ning lõpeb taotluses märgitud ja taotluse rahuldamise otsuses sätestatud kuupäeval.

Eelnõu § 9 lõige 3 täpsustab, et juhul kui toetust taotletakse üksnes teostatavusuuringu läbiviimiseks on projekti abikõlblikkuse perioodi maksimaalseks pikkuseks kuus kuud.

Samuti nähakse ette, et juhul kui projekti raames taotletakse riigiabi, peab projektil olema ergutav mõju – taotleja ei tohi alustada projekti tegevustega või võtta kohustusi nimetatud tegevuste elluviimiseks enne taotluse esitamist rakendusüksusele.

Eelnõu §-s 10 määratakse toetuse maksimaalne summa, osakaal ning seonduvad tingimused.

Rakendusuuringu või tootearenduse projekti läbiviimiseks taotletava toetuse minimaalne summa on 50 000 eurot ja maksimaalne summa on 3 miljonit eurot ühe projekti kohta.

Juhul kui toetust taotletakse üksnes teostatavusuuringu läbiviimiseks on maksimaalne toetuse summa ühe projekti kohta 20 000 eurot.

Eelnõu §10 lõigetes 3–7 on sätestatud toetatavate tegevuste toetuse määrad lähtuvalt toetuse saaja ja partneri tüübist ning suurusest ja projekti raames toetatavatest tegevustest. Juhul kui toetust taotletakse vähese tähtsusega abina või COVID-19 raamistiku alusel on rakendusuuuringu ja tootearenduse tegevuste toetuse määraks 80%. Intellektuaalomandi esmakaitse ja koolituste puhul on ka vähese tähtsusega abina toetuse andmisel toetuse määraks 50%.

3. peatükk

Toetuse taotlemine ning nõuded taotlejale, partnerile ja taotlusele

Peatükis kirjeldatakse, kuidas toimub toetuse taotlemine, millistele nõuetele peavad vastama nii taotleja kui ka partner, millised on taotleja kohustused ning millistest riigiabi piirangutest ja reeglitest tuleb kinni pidada.

Eelnõu § 11 sätestab, kuidas toimub toetuse taotlemine.

Antud paragrahvis on määratletud, et tegemist on jooksva taotlusvooriga ning taotlusvooru puudutav vajalik informatsioon avaldatakse rakendusüksuse veebilehel. Samuti sätestatakse, kuidas toimub taotlusvooru peatamine.

Oluline osa toetuse taotlemisest on taotlejate kohustus läbida enne taotluse esitamist rakendusüksuse eelnõustamine. Eelnõustamise käigus vaadatakse, kas plaanitavad tegevused tunduvad teostatavad ja tulemused saavutatavad. Projektide puhul, mis hõlmavad üksnes teostatavusuuringu läbiviimist ei ole eelnõustamine toetuse taotlejale kohustuslik. Sealjuures on oluline rõhutada, et eelnõustamine ei tähenda taotlejale hinnangu, vaid soovitude andmist. Eelnõustamise läbimine ei anna taotlejale eelist taotluste hindamisel ning eelnõustamisel antud seisukohad, arvamused ei ole rakendusüksusele hilisemas menetluses siduvad.

Eelnõu §-s 12 esitatakse nõuded taotlejale ja partnerile.

Vastavalt eelnõu tingimustele saab toetuse taotlejaks olla Eesti äriregistrisse kantud äriühing. Taotlejal on õigus projekti elluviimisesse kaasata ka partnereid, kelleks saavad olla äriühingud, muud eraõiguslikud juriidilised isikud või TA asutused.

Eelnõu § 12 sätestab samuti vähese tähtsusega abi ning üldise grupierandi määrusest tulenevad piirangud taotlejale ning partnerile. Üldise grupierandi määruse kohaselt ei anta abi taotlejale, kes on raskustes olev ettevõtja üldise grupierandi määruse artikli 2 punkti 18 mõistes või kelle suhtes on Euroopa Komisjoni eelneva otsuse alusel, millega abi on tunnistatud ebaseaduslikuks ja siseturuga kokkusobimatuks, tehtud toetuse tagasinõudmise otsus ja see otsus on tähtaegselt täitmata.

Vähese tähtsusega abi arvestust peetakse abi saaja kohta, mis tähendab seda, et taotlejale, partneritele kõigi erinevate meetmete kaudu antud vähese tähtsusega abi peab vastama §-s 12 sätestatud tingimustele. Sealjuures on oluline jälgida piiranguid, mis kehtivad kontserni kuuluvatele partneritele vähese tähtsusega abi määruse artikli 2 lõikes 2 sätestatud suhete korral.

Eelnõu §-s 13 tuuakse välja taotleja kohustused. Lisaks loetelus toodule on taotleja kohustatud täitma ka struktuuritoetuse seaduses sätestatud kohustusi.

Eelnõu §-s 14 sätestatakse nõuded taotlusele.

Lisaks taotluse menetlemise määruse § 4 lõikes 2 sätestatud kinnitustele peab taotlus muuhulgas sisaldama kirjeldust selle kohta, kuidas planeeritavad tegevused panustavad käesolevas määruses

toodud eesmärkide ja tulemuste ning meetme väljundnäitajate saavutamisesse; taotleja projektiplaani toetuse taotlemisel rakendusuuringu või tootearenduse tegevusteks, milles esitatakse ülevaade tellitavate/läbiviidavate rakendusuuringute ja/või tootearenduse mahust ja sisust. Projektiplaani sisaldab tegevuskava, kus on kirjeldatud rakendusuuringu või tootearenduse põhieesmärgid, uuringu teaduslik uudsus, peamised meetodid, eeldatavad tulemused ja nende rakendamine. Projektiplaanis peab sisalduma info uuringu läbiviijate kohta ning juhul kui uuring tellitakse teenusena sisse siis peab projektiplaanis sisalduma info uuringut läbiviiva TA partneri uurimisrühma või teadlaste ja inseneritehniliste töötajate kohta ja koostööst tekkiv lisaväärtus; taotleja äriplaani vastavalt rakendusüksuse kehtestatud näidisele rakendusuuringu või tootearenduse tulemuste kasutamise kohta.

Juhul kui toetust taotletakse lihtsustatud kuluhüvitusviiside alusel, siis peab taotlus sisaldama kindlasummalise makse puhul väljundindikaatorit koos alg- ja lõpptasemega, saavutatavaid tulemusi ja nende tulemuste saavutamise tõendamise alused. Täiendavalt tuleb taotlejal esitada ka tõendid või selgitused, et kulu on eelarvestatud säästlikult, otstarbekalt ning parima hinna ja kvaliteedi suhtega.

4. peatükk

Taotluse menetlemine, hindamine ja rahuldamine

Peatükis kirjeldatakse taotluse menetlemise ning taotleja, partneri ja taotluse nõuetele vastavaks tunnistamise tingimusi, projektide valikukriteeriumeid ja valiku korda. Peatükk sätestab ka tingimused ja korra hindamiskomisjoni moodustamiseks, taotluse rahuldamiseks, rahuldamata jätmiseks, osaliseks või kõrval tingimustega rahuldamiseks ning taotluse rahuldamise otsuse muutmiseks ja kehtetuks tunnistamiseks.

Eelnõu § 15 kirjeldab, kuidas toimub taotluse menetlemine.

Taotluse menetlemine koosneb taotluse registreerimisest, taotluse menetlusse võtmisest või menetlusse võtmata jätmisest, taotleja, partneri ja taotluse nõuetele vastavuse kontrollist, selgituste ja lisainformatsiooni või taotluse täienduste ja muudatuste küsimisest, taotluste hindamisest, hinnangu andmisest riigiabi osas ning taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuse tegemisest.

Rakendusüksus hindab taotluse menetlemise käigus ühtlasi, kas kõik tegevused, milleks toetust taotletakse on kooskõlas riigiabi reeglitega. Juhul kui tegevused ei vasta riigiabi nõuetele nõustab rakendusüksus taotlejat riigiabi küsimustes, tuues välja kitsaskohad ja pakkudes taotlejale lahendusi.

Antud paragrahvis sätestatakse taotluse menetlusprotsessi käigus rakendusüksuse poolt läbiviidavad tegevused ja tähtajad. Näiteks lõige 3 sätestab, et taotluse menetlemise tähtaeg on kuni 40 tööpäeva ning põhjendatud juhtudel on rakendusüksusel õigus tähtaega pikendada kuni 10 tööpäeva võrra.

Eelnõu § 16 sätestab, millistel tingimustel on võimalik taotleja, partneri ja taotlus nõuetele vastavaks tunnistada, samuti asjaolud, mille esinemisel ei tunnistata taotlust nõuetele vastavaks. Vastavaks tunnistamise menetluse läbimise kohustus tuleneb Vabariigi Valitsuse 21.08.2014. a määrusest nr 133 „Perioodi 2014-2020 struktuuritoetuse taotlemise ja taotluste menetlemise nõuded ja tingimused toetuse andmise tingimuste määramise kehtestamiseks“ (edaspidi *taotluste menetlemise määrus*), mille § 8 lõike 1 kohaselt on üheks taotluse rahuldamise otsuse tegemise tingimuseks taotleja, partneri ja taotluse vastamine toetuse andmise tingimuste määramises nimetatud nõuetele.

Eelnõu §id 17 ja 18 sätestab kuidas toimub taotluste hindamine, mis hõlmavad rakendusuuringu või tootearendusi tegevusi. Eelnõu §-i 17 lõigete 1 ja 2 kohaselt moodustab rakendusüksus taotluste hindamiseks hindamiskomisjoni, kooskõlastades selle koosseisu eelnevalt rakendusasutusega.

Rakendusüksusel on õigus kaasata taotluste hindamiseks ka eksperte. Nii hindamiskomisjon kui ka eksperdid peavad vastama struktuuritoetuse seaduse § 21 lõikes 4 sätestatud tingimustele. Taotluste hindamismetoodika kinnitab rakendusüksus kooskõlastatult rakendusasutusega ning avalikustab hiljemalt taotluste vastuvõtmise alustamise päeval enda kodulehel.

Paragrahvi 17 lõikes 5 on sätestatud hindamiskomisjoni ülesanded, milleks on:

- 1) teha rakendusüksusele ettepanekud projektide rahastamiseks, osaliseks või kõrvaltingimustega rahastamiseks või rahastamata jätmiseks;
- 2) analüüsida projektide edukust ja kvaliteeti ning teha põhjendatud juhtudel rakendusüksusele ettepanekud läbirääkimiste pidamiseks taotlejaga projektide eesmärkide, tegevuskava või eelarve muutmiseks;
- 3) teha rakendusüksusele ettepanekud projekti aruannete hindamise tulemuste kinnitamiseks.

Taotlusi, mis hõlmavad kas rakendusuuringut või tootearendust ja nendega seotud § 7 lõikes 1 nimetatud tegevusi hinnatakse järgmiste valikukriteeriumite alusel.

Tabel 2. Rakendusuuringu või tootearenduse projektid valikukriteeriumid

Valikukriteeriumid	Osakaal koondhindest
projekti mõju meetme eesmärkide saavutamisele, sealhulga projekti mõju Eesti ettevõtjate TA investeeringute suurendamisele, projekti seotust ja mõju Eesti majandusele tervikuna, projekti mõju taotleja ja projekti valdkondlikule arengule, projekti mõju valdkondade-ülelele koostööle ja seeläbi loodavale lisandväärtusele, projekti mõju nutika spetsialiseerumise kasvualade eesmärkide täitmisesse	25%
projekti majanduslik mõju ja efektiivsus, sealhulgas projekti majanduslikku vajalikkust ja põhjendatust taotlejale ja partneritele, projekti elluviimisega kaasnevat majanduslikku tulu, taotleja ärimudeli muutust ja sellega kaasnevat majanduslikku tulu tulevikus, äriplaani asjakohasust, taotleja ja partnerite võimekus äriplaani ellu viia ja projekti tulemusi äriuliselt rakendada ning projekti eelarve põhjendatust ja taotleja võimekust rahastada projekti tulemuste rakendamist	40%
projekti tehnoloogiline põhjendatus ja teostatavus, sealhulgas toote, teenuse, tehnoloogia või protsessi uuenduslikkust ja tehnoloogilisi eeliseid võrreldes samaväärsete toodetega, arendusplaani tehnoloogilist taset koos läbiviidavate tegevuste kirjelduse ja ajakava asjakohasusega, projekti läbiviimise meetodikat ja teostatavust, uuringu läbiviiva meeskonna rakendusuuringute ja tootearenduse elluviimise teadmisi, oskusi ja varasemaid kogemusi, projekti elluviimiseks vajaliku taristu olemasolu	35%

Projekte hinnatakse skaalal 0–4. Projektide koondhinne moodustub valikukriteeriumitele antud hinnete kaalutud keskmisest.

Juhul kui vähemalt ühe eelpool nimetatud hindamiskriteeriumi hinne on alla 2,0 punkti või taotluse koondhinne on alla 2,50 punkti, teeb hindamiskomisjon rakendusüksusele taotluse mitterahuldamise ettepaneku.

Hindamiskomisjonil on õigus teha rakendusüksusele ettepanek taotluse täpsemate rahastamistingimuste osas taotlejaga läbirääkimiste pidamiseks ning samuti võib hindamiskomisjon teha ettepaneku projektile täiendavate tingimuste seadmiseks.

Eelnõu § 19 sätestab lihtsustatud hindamiskorra ainult teostatavusuuringut hõlmavate taotluste hindamiseks. Teostatavusuuringu taotlusi hinnatakse rakendusüksuse koostatud valikumetoodika alusel. Nimetatud taotluste hindamiseks on rakendusüksusel õigus, mitte kohustus, moodustada vajadusel hindamiskomisjon ning kaasata hindamisse eksperte.

Rakendusüksus kooskõlastab nii hindamiskomisjoni töökorra kui ka valikumetoodika enne kinnitamist rakendusasutusega ning avalikustab taotlusvooru väljakuulutamisel enda kodulehel.

Taotlusi, mis hõlmavad ainult teostatavusuuringu läbiviimist hinnatakse lihtsustatud korras järgmiste valikukriteeriumite alusel.

Tabel 3. Teostatavusuuringu valikukriteeriumid

Valikukriteeriumid	Osakaal koondhindest
Ettevalmistatava rakendusuuuringu või tootearenduse projekti majanduslik mõju	40%
Projekti põhjendatus ja teostatavus	60%

Projekte hinnatakse skaalal 0–4. Projekti koondhinne moodustub valikukriteeriumitele antud hinnete kaalutud keskmisest. Juhul kui hindamiskriteeriumite alusel hinnatud taotluse koondhinne on alla 2,50 punkti teeb rakendusüksus taotluse mitterahuldamise otsuse.

Hindamispehõhimõtted ja juhul kui taotluste hindamiseks moodustatakse hindamiskomisjon, siis ka hindamiskomisjoni koosseis tehakse kättesaadavaks rakendusüksuse veebilehel.

Eelnõu §-s 20 on kirjeldatud taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise tingimused ja kord. Samuti on eelnõu §-s 20 kirjeldatud, mida märgitakse ja täpsustatakse taotluse rahuldamise otsuses ning taotluse rahuldamata jätmise otsuses.

Eelnõu § 21 sätestab, millistel juhtudel ja tingimustel võib taotluse osaliselt või kõrvaltingimusega rahuldada. Kuna tegemist on arendusprojektidega mille tulemused võivad olla ka negatiivsed on sätestatud ka võimalus rahastada taotlust kõrvaltingimusena etapiviisiliselt.

5. Peatükk

Taotluse rahuldamise otsuse muutmise ja kehtetuks tunnistamine

Eelnõu §-des 22 ja 23 nähakse ette taotluse rahuldamise otsuse muutmise ja kehtetuks tunnistamise tingimused ja kord. Taotluse rahuldamise otsust muudetakse nii rakendusüksuse kui ka toetuse saaja algatusel taotluste menetlemise määruse §-s 10 sätestatud tingimustel ja korras.

Eelnõu § 22 sätestab, et toetuse saaja on kohustatud taotlema rakendusüksuselt taotluse rahuldamise otsuse muutmist juhul, kui § 7 lõikes 1 loetletud tegevustele vastava konkreetse tegevuse eelarvete summa kogu projekti perioodi kohta muutub rohkem kui 10 000 eurot või muutuvad summad erinevate riigijabi liikide lõikes. Käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestamata juhtudel võib toetuse saaja taotluse rahuldamise otsusega kinnitatud projekti eelarvet muuta taotluse rahuldamise otsuse muutmise avaldust esitamata, teavitades sellest eelnevalt rakendusüksust.

Kui toetuse saaja soovib muuta taotluse rahuldamise otsuses projekti tegevust või selle ulatust või jätta tegevus ära või lisada täiendav tegevus juurde; projekti tegevusega saavutatavat väljundinäitajat või selle sihttasest; projekti tegevusega saavutatavat tulemusnäitaja sihttasest, siis rakendusüksus kontrollib muudatuse asjakohasust ja vajalikkust, kaasates vajadusel eksperte või meetme tegevuse hindamiskomisjoni.

Eelnõu § 22 lõige 6 kehtestab lisaks, et kui toetust antakse kulude lihtsustatud hüvitusviiside alusel, ei ole taotluse rahuldamisotsuse muutmine projekti tegevuse ajal lubatud, välja arvatud juhul, kui muudatus ei puuduta näitajaid ja tegevuste tulemuste saavutamise tõendamise aluseid.

Taotluse rahuldamise otsuse muutmise otsustab rakendusüksus 20 tööpäeva jooksul pärast vastavasisulise taotluse saamist. Taotluse rahuldamise otsust võib muuta tagasiulatavalt, kui see aitab kaasa projekti tulemuste saavutamisele ja muudatus on põhjendatud.

Samuti on antud paragrahvis sätestatud, et projektile eraldatud toetuse summat võib suurendada, kui see on põhjendatud ja projektide rahastamise eelarve jääk võimaldab toetuse summa suurendamist. Siinkohal on oluline, et järgitakse toetuse andmise tingimuste määramises ja horisontaalsetes õigusaktides toodud nõudeid taotluse, taotleja ja partneri nõuetele vastavaks tunnistamise kohta. Taotluse rahuldamise otsuse muutmisel peab rakendusüksus veenduma, et muudatuse tulemusena ei ilmneks asjaolu, mille korral algset taotlust ei oleks rahuldatud, sealhulgas ergutava mõju tingimuste mittetäitmine. Väheses tähtsusega abi ja/või riigiabi andmisel tuleb taotluse rahuldamise otsuse muutmise käigus kontrollida ka vastavate nõuete täitmist.

Erandiks on toetuse andmine kindlasummalise makse alusel rahastatavateks tegevusteks, mille puhul ei ole toetuse summa suurendamine võimalik, kuna toetuse andmisel on juba hinnatud eelarve asjakohasust ja mõistlikkust.

6. Peatükk

Aruannete esitamine

Eelnõu § 24 sätestab toetuse kasutamise seotud aruannete esitamise tingimused.

Toetuse saaja esitab kahte tüüpi tegevusaruandeid, vahe- ja lõpparuandeid, mille vormid avaldatakse rakendusüksuse veebilehel. Aruannete esitamine toimub e-Toetuse keskkonna kaudu. Aruandeperiood on üldjuhul kuus kuud, kuid täpsemad aruannete esitamise tähtajad sätestatakse taotluse rahuldamise otsuses.

Vahearuandes tuuakse välja projektis ellu viidud tegevuste kirjeldus võrrelduna taotluses planeerituga ning täiendav teave projekti väljundite ja tulemuste saavutamise kohta. Projekti vahearuanded on kumulatiivsed, sisaldades infot ka varasemate perioodide tegevuste kohta. Lõpparuanne sisaldab aga kogu projekti peamiste tegevuste kirjeldust ja teavet projekti väljundite ja tulemuste saavutamise kohta. Toetuse andmise üks oodatav tulemus on ettevõtjate väärtuse kasv intellektuaalomandi kaudu, mis võib avalduda nii otseselt kui kaudselt. Lõpparuandes tuleb ettevõtjal ära näidata, kas ja milline intellektuaalomand projekti tulemuse tekkis ning kas ja mil viisil ta seda oma äritegevuses kasutab.

Rakendusüuringut või tootearendust hõlmavate projektide vahe- kui ka lõpparuannete hindamisse kaastakse hindamiskomisjon ning vajadusel ka eksperdid. Tuginedes hindamiskomisjoni ettepanekule rakendusüksus kas kinnitab või lükkab projekti aruanded tagasi. Hindamiskomisjon teeb esitatud aruannete põhjal rakendusüksusele ettepaneku projektide jätkuvaks rahastamiseks, tingimuslikuks rahastamiseks või rahastamise lõpetamiseks. Vajadusel teeb rakendusüksus meetme tegevuse hindamiskomisjoni ettepaneku alusel uue haldusotsuse.

Projektid, mille kestvus on kuus kuud või vähem, esitavad vaid lõpparuande. Antud lihtsustus on rakendatud eelkõige vaid teostatavusuuringuid hõlmavaid projekte silmas pidades, mille rahastamise toimub lihtsustatud kuluhüvitusviiside alusel. Nii samuti esitavad vaid ühe aruande projektid, mille vahe- ja lõpparuande esitamise vahe on vähem kui kuus kuud. Täiendavalt on ette nähtud võimalus rakendusüksuse nõudmisel esitada aruandeid ka projekti elluviimise järgselt, mille alusel saab rakendusüksus hinnata projektidele antud toetuse abil saavutatud mõju.

Aruannete menetlemiseks rakendusüksuses on ette nähtud 30 tööpäeva.

7. peatükk

Toetuse maksmise tingimused

Eelnõu 7. peatükis kirjeldatakse, toetuse maksmise tingimusi.

Eelnõu § 25 kirjeldab toetuse maksmise korda. Toetuse maksmisel lähtutakse struktuuritoetuse seaduse §-dest 28–30 ja selle alusel kehtestatud õigusaktidest. Toetuse maksmise üldtingimused on sätestatud ühendmääruse §-s 13. Toetuse saajad esitavad maksetaotluse struktuuritoetuste registri kaudu mitte sagedamini kui kord kvartalis ning enne projekti lõpparuande kinnitamist on võimalik välja maksta vaid 90% taotluse rahuldamise otsusega eraldatud toetuse summast.

Kuna projektide puhul, kus antakse toetust teostatavusuuringu läbiviimiseks on ette nähtud kulude hüvitamine kindlasummalise makse alusel, siis on §-s 25 toodud ka eraldi regulatsioon, mille kohaselt kindlasummalise makse alusel tehakse toetuse väljamakse pärast toetuse rahuldamise otsuses kinnitatud kindlasummalise makse aluseks olevate tegevuste elluviimist, tulemuste saavutamist ja tulemuste saavutamise tõendamist vastavalt taotluse rahuldamise otsuses nimetatud tulemuste saavutamise tõendamise alustele. Tulemuste osalisel saavutamisel jääb toetus välja maksmata. Arvestades ainult teostatavusuuringut hõlmavatele projektidele sätestatud maksimaalset kestvus, mis on kuni kuus kuud, ei ole kindlasummalise makse puhul ette nähtud osamakseid. Kindlasummaliste maksete puhul esitab ettevõtja rakendusüksusele taotluse teostatavusuuringu eelarvega, mis on detailselt kulude lõikes lahti kirjutatud ja selle otstarbekus hinnatud. Lõplik toetuse summa sõltub ettevõtja suurusest ja sellast lähtuvast toetusmäärast.

Menetluse ja sellega kaasneva bürokraatia lihtsustamiseks sätestatakse eelnõuga abikõlblike kuludokumentide miinimumsummaks 50 eurot. Kuludokumentide miinimumsumma kehtestamisel lähtuti varasemast kogemusest ning sarnaste meetmete kulude struktuurist.

Tabel 4. Struktuurivahendite perioodi 2014–2020 ettevõtjate TA tegevusega seotud toetusmeetmete kulude struktuur 01.01.2019–14.07.2020.a.

Skeem	Projektid e arv	Kuludokumentide arv	Kuludokumentide kogusumma	Alla 50 euroste kuludokumentide arv	Alla 50 euroste kuludokumentide summa	Osa-kaal
Ettevõtte arengu-programm	147	5529	44 251 229,87	165	3 408	3%
Innovatsiooni-osak	111	147	582 896,20	-	-	0%
Arendusosak	54	151	1 436 930,81	1	35	1%

Tugiteenus- ja arenduskeskuste investeeringu toetus	59	27	886 458,15	-	-	0%
Perioodi 2014-2020 tööstusettevõtja tootearenduse toetus	58	84	612 439,42	9	181	11%
TA programm nutika spetsialiseerumise kasvuvaldkondades	48	915	14 245 351,54	9	286,81	1%
Riigi rahastatavad koostöostruktuurid (TAKid, klastrid)	40	9543	19 536 166,68	2 188	44 233	23%

Allikas: SFOS

Toetuse saajatele võib teha väljamakseid nii tasutud kui ka osaliselt tasutud kuludokumentide alusel. Samuti on ette nähtud võimalus ettemaksete teostamiseks ühendmääruse §-des 19-20 toodud tingimustel ja korras. Täiendava likviidsusmeetmena võimaldatakse määruse §-s 26 ka toetuse makseid otse arve väljastajale.

8. peatükk

Toetuse saaja, partneri ja rakendusüksuse õigused ja kohustused

Peatükis kirjeldatakse toetuse saaja ja partneri kohustusi ja õigusi, rakendusüksuse õigusi ja kohustusi ning sätestatakse finantskorrektsioonide tegemise alused.

Eelnõu § 27 sätestab toetuse saaja ning partneri õigused ja kohustused. Toetuse saajal on õigus saada rakendusüksuselt informatsiooni ja nõuandeid, mis on seotud õigusaktides sätestatud nõuete ja toetuse saaja kohustustega. Põhiliste toetuse taotlemiseks vajalike dokumentide kohta töötab rakendusüksus välja vormid.

Eelnõu § 27 sätestab muuhulgas, et kui toetuse saaja või partner ei pea järgima riigihangete seadust ning üheliigiliste teenuste, materjalide või mittemateriaalsete varade eeldatav maksumus võrdne struktuuritoetuse seaduse § 26 lõikes 6 toodud piirmääraga või rohkem käibemaksuta arvestuses, siis peab toetuse saaja koostama pakkumuse lähteülesande ja selle alusel küsima vähemalt kolmelt omavahel sõltumatult pakkujalt pakkumuse ning esitama rakendusüksusele põhjenduse valitud pakkumuse valimise kohta. Juhul kui kolme pakkumust ei ole võimalik saada, tuleb rakendusüksusele esitada sellekohane põhjendus.

Lepinguliste teadusuuringute ja –teenuste sisse ostmisel peab toetuse saaja või partner järgima teadus- ja arendustegevuseks ning innovatsiooniks antava riigiabi raamistiku (2014/C 198/01) punktis 2.2.1.

sätetatud. Vastava nõude järgimine on oluline selleks, et projekti arendustegevuses osalevad toetuse saajad ja partnerid ei saaks soodsatest koostöötingimustest tulenevalt teadus- ja arendusasutuste kaudu kaudset riigiabi.

Eelnõu § 28 näeb ette rakendusüksuse õigused ja kohustused. Rakendusüksusel on õigus kontrollida projekti täitmise üle järelevalve teostamise raames toetuse kasutamise tingimuste täitmist, sealhulgas viibida toetuse saaja ja partneri ruumides ning territooriumil ning kontrollida toetuse kasutamisega seotud andmeid, dokumente ja muid materjale. Rakendusüksusel on ka rida erinevaid kohustusi nagu näiteks on ta kohustatud korraldama jooksva taotlusvooru läbiviimist, sealhulgas koostama vajalikud juhendid, vormid, töökorrad; sisestama taotluse, projekti seire- ja muud andmed struktuuritoetuse registrisse; seirama pidevalt meetme tegevuse rahalisi jääke ja vajadusel esitama rakendusasutusele ülevaateid selle kohta, menetlema toetuse kasutamise aruandlust, sealhulgas läbi vaatama toetuse saaja poolt koostatud projekti vahe- ja lõpparuande, vajadusel täiendama ja kooskõlastama toetuse saajaga ning esitamata meetme tegevuse hindamiskomisjonile kinnitamiseks. Samuti peab rakendusüksus säilitama riigiabi ja vähese tähtsusega abi andmisega seotud andmeid kümme aastat alates kuupäevast, mil anti abikava kohaselt viimane abi.

Eelnõu on osa RUP programmist, mille esimene käivitusetapp toimub aastatel 2020–2023. Rakendusasutus viib peale käivitusetappi lõppu läbi mõjuanalüüsi, millega analüüsitakse RUPi ja sealhulgas ka määruse edukust ja vastavust seatud eesmärkidele. Saadud sisendit kasutab rakendusüksus oma poliitikakujunduses ning rakendusuuringute ja eksperimentaalarenduse korralduse edasiarendamisel. Sellest tulenevalt on rakendusüksusel kohustus koguda ja edastada rakendusasutusele toetusmeetme mõjuanalüüsi läbiviimiseks vajaminevad andmed ja teave.

3. Eelnõu vastavus EL õigusele

Käesoleva eelnõu aluseks on struktuuritoetuse seadus ja selle alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse määrused.

Käesolev eelnõu on kooskõlas ka struktuuritoetuse seaduse aluseks olevate järgmiste Euroopa Liidu määrustega:

1. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted ühisesse strateegilisse raamistikku kuuluvate fondide – Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi – kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006;
2. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1301/2013, mis käsitleb Euroopa Regionaalarengu Fondi ja majanduskasvu ja tööhõivesse investeerimise eesmärgiga seonduvaid erisätteid ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1080/2006;
3. Euroopa Komisjoni määrus (EL) nr 651/2014 ELi aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks;
4. Euroopa Komisjoni määruse (EL) nr 1407/2013, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes.
5. Euroopa Komisjoni 19. märtsi 2020 teatise „Riigiabi ajutine raamistik majanduse toetamiseks praeguse COVID-19 puhangu kontekstis” (ELT C 91 I, 20.3.2020, lk 1–9)

4. Määruse mõjud

Meetmest rahastatavate projektide toel läbiläbiviidavate tegevuste tulemusel kasvab Eesti ettevõtjate majanduslikult oluliste rakendusuuringute ja tootearenduse maht. Ettevõtjate ärioluliselt olulised teostatavusuuringud, rakendusuuringud ja tootearenduse tegevus on suunatud nii ettevõtja kui ka laiemalt turu jaoks uute toodete, teenuste, tehnoloogiate või ettevõttesiseste protsesside välja töötamisele. See omakorda aitab kaasa Eesti ettevõtjate toodete ja teenuste muutumisele tehnoloogiamahukamaks ja seeläbi kallihinnalisemaks, aidates nii ettevõtjatel teenida suuremat

müügitulu ja riigil suuremat maksutulu. Toetusskeemi toel kasvav ettevõtjate teadus- ja arendustegevuse maht aitab kasvatada ka Eesti ülikoolide ja TA asutuste teenitavat tulu ja luua sellega täiendavaid töökohti ja väljundit teadlastele ja inseneridele.

5. Määruse kooskõla seirekomisjoni valikukriteeriumitega

Määruse mõju läbivatele teemadele

Määruse mõju läbivatele teemadele võetakse arvesse hindamismetoodika väljatöötamisel.

1. Keskkonnahoid ja kliima – positiivne mõju

Toetusskeemi toel elluviidud teostatavusuuringute, rakendusuuringute ja tootearenduse projektidega arendatakse välja uued tooted ja teenused, mis tänu uutele turu- ja keskkonnanõuetele on võrreldes eelneva põlvkonna toodete ja teenustega ressursisäästlikumad ja nende utiliseerimisega kaasneb väiksem jäätmete kogus. Seega on eelnõul läbi suurema ressursisäästu ning vähem saastava tootmise otsene mõju keskkonnale ja kliimale.

2. Võrdsed võimalused – neutraalne mõju

Toetusskeemi toel elluviidavate TA projektide läbiviijate ettevõtjatele ja TA asutuste töötajatele ei seata ühtegi piiravat tingimust, mis lähtuks isikute soost, vanusest, erivajadusest, rahvusest vms tingimusest. Kui toetusskeemi toel algatava projekti eesmärk on keskenduda uute toodete, teenuste arendamisele võrdsete võimaluste tagamise valdkonnas, siis panustab toetusskeem ka otseselt antud läbivasse teemasse.

3. Infoühiskond – positiivne mõju

Uute toodete ja teenuste väljaarendamisega kaasneb vajadus rakendada nende tootmiseks ja tooraine ning lõpptoodete tarnimiseks sobivaid digilahendusi, sealhulga riigi digilahendusi. Nimetatud lahenduste kasutuselevõtt aitab kaasa IKT sektori arengule.

4. Regionaalareng – neutraalne mõju

Toetusskeemi toel algatavaid teostatavusuuringute, rakendusuuringute ja tootearenduse projekte saavad ellu viia kõik ettevõtjad olenemata nende regionaalsest paiknemisest. Juhul kui toetatavate projektide tegevus viiakse ellu väljaspool Harju- ja Tartumaad positiivne mõju regionaalarengule otsene. Samas pole eelnõu eesmärgid Eesti ettevõtjate rahvusvahelise konkurentsivõime tõstmine rakendusuuringute ja tootearenduse toel. Maakondlikud arenduskeskused on RUP programmi nõustamispartnerid, kelle abil jõuab info programmist kohalike ettevõtjateni ja ettevõtjad saavad programmiga liituda.

5. Riigivalitsemine – neutraalne mõju

Toetusskeemi väljatöötamisse on kaasatud erinevate sihtgruppide esindajad, sealhulgas avalik sektor. Toetusskeemi väljatöötamiseks on kasutatud avaliku sektori läbi viidud ja rahastatud uuringuid. Toetusega ei suurene avaliku sektori püsikulud. Toetatakse jätkusuutlikke ettevõtjaid, kes suudavad ennast majandada iseseisvalt ilma täiendava avaliku sektori toetuseta.

6. Määruse rakendamise seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse „Ettevõtjate rakendusuuringute ja tootearenduse toetamine“ eelarve toetusteks on ette nähtud 23 196 664 eurot. Kohustusliku omafinantseeringu tagavad toetuse saajad ja partnerid. Sellest tulenevalt ei kaasne eelnõuga täiendavaid riigieelarvelisi kulusid. Käesoleva määruse rakendamise eeldatavate tuludega kaasne otsesid tulusid riigieelarvesse. RUP programmi teise tegevuse - virtuaalse uurimis- ja arenduskeskuse ülesannete täitmine, rahastamiseks jõustatakse ministri käskkiri „Rakendusuuringute ja eksperimentaalarenduse programmi elluviimise toetamine“. RUP programmi ettevalmistamiseks viidi läbi kaks uuringut, mida rahastati ERFi tehnilise abi vahenditest.

7. Määruse jõustumine

Eelnõu jõustub üldises korras, see tähendab kolmandal päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist.

8. Eelnõu koostöölastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitatakse eelnõude infosüsteemi EIS kaudu koostöölastamiseks Rahandusministeeriumile, Kultuuriministeeriumile, Keskkonnaministeeriumile Sotsiaalministeeriumile, Haridus- ja Teadusministeeriumile ja Riigi Tugiteenuste Keskusele ning arvamuse avaldamiseks Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2014–2020 prioriteetsete suundade 4 ja 5 majanduse valdkondlikule komisjonile ja nutika spetsialiseerumise juhtkomiteele.